

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology;IT) เข้ามามีบทบาทในการเพิ่มประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่เป็นกำลังสำคัญส่งผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้า และการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทร่วมกัน โดยผ่านเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีบทบาทต่อองค์กร หน่วยงาน ทั้งนี้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นตัวเชื่อมการติดต่อสื่อสารของบุคลากรในหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นระหว่างระดับผู้บริหารกับผู้ได้บังคับบัญชา ระหว่างผู้ที่อยู่ในระดับเดียวกัน ระหว่างผู้สอนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ล้วนแต่ต้องการบุคลากรที่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อรองรับแนวคิดใหม่และการคิดค้น เรียนรู้ นวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนา ค่านิยม เจตคติ และคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน

จากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญกับชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น จึงมีการนำเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในด้านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การลดช่องว่างของโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาระบบการบริหารและจัดการทางการศึกษา การฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลายและรวดเร็วผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อันจะทำให้ผู้เรียนและครูพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากขึ้น และเรียนรู้ตลอดชีวิต (ลัดดาวัลย์ สุขะวัลลิศ) [1]

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีความตระหนักในความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือพัฒนาการศึกษา จึงได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาและขยายโอกาส ด้านการศึกษาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพกำลังคนท้องถิ่นและประเทศ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตลอดจนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และให้บริการสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งให้บริการทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาแก่นักศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานบริการ ด้านเทคนิค การสืบค้นข้อมูล เช่น การสืบค้นข้อมูลจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และสื่อโสตทัศนวัสดุ ด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ VTLS (Virginia Technology Library System) การสืบค้น ฐานข้อมูลบทคัดย่อ (Abstract) ฐานข้อมูลเนื้อหาเต็ม (Full Text) ในหลากหลายสาขาวิชา จากฐานข้อมูลต่าง ๆ ABI/Inform, CAB Abstract และ HW Wilson จัดโซนนิ่งอินเทอร์เน็ต

เพื่อบริการนักศึกษาที่สามารถใช้อินเตอร์เน็ตนอกเหนือจากห้องสมุดได้ การเรียนแบบ E-learning และการเชื่อมโยงการเรียนการสอนผ่านระบบทางไกล (VDO Conference) ซึ่งจะทำให้การศึกษาทำได้โดยไร้พรมแดนและสนับสนุนการศึกษาด้วยตนเองที่สอดคล้องกับความจำเป็นสำหรับการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้ว่าทางมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้มีการจัดการกับเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานได้อย่างทั่วถึง ทั้งสถาบัน และศูนย์การศึกษา แต่จากการสังเกตของผู้วิจัยเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ยังไม่สอดคล้องกับที่มหาวิทยาลัยพึงประสงค์เท่าที่ควร

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมุ่งศึกษาพฤติกรรมใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวัตถุประสงค์การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านลักษณะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในการนำผลการวิจัยที่ได้เป็นสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจน นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งานของนักศึกษา ที่แยกย่อยเป็นเพศและชั้นปีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.3.2 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้อง กับพฤติกรรมการใช้งานของนักศึกษา

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาหญิง และนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ครอบคลุม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 2,304 คน จำแนกเป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 1,373 คน นักศึกษาชาย 931 คน

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 338 คน จำแนกเป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 203 คน นักศึกษาชาย 135 คน

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม การศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติร้อยละ

1.5.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถาม ราชดำเนิน

1.5.2.3 เปรียบเทียบข้อมูลพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ใช้ t-test

1.6 สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.7.2 เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ และระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่มีเร็วสูง ประกอบด้วยการจัดเก็บประมวลผล และเผยแพร่สารสนเทศที่ต้องการ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ข้อมูลและฐานข้อมูล บริการระบบงานสารสนเทศและบริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์

1.7.3 พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหมายถึง การกระทำการประพฤติดีปฏิบัติหรือการแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่าย ของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในปีการศึกษา 2554 จำแนกรายด้าน ดังนี้

1.7.3.1 ด้านการการเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศในเรื่องการเรียนรู้แบบออนไลน์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิดีทัศน์ตามอัชฌาศัย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ภาคปกติ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.7.3.2 ด้านวัตถุประสงค์การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลในการเพิ่มพูนความรู้ ใช้ในการติดต่อกับคนอื่นที่ใช้อินเทอร์เน็ต หาข้อมูลในการทำรายงาน ทบทวนความรู้ในบทเรียน ใช้ในการส่งการบ้าน ความบันเทิง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของนักศึกษาของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ภาคปกติ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.7.3.3 ด้านลักษณะการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการฐานข้อมูล การใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูลและการใช้บริการทาง Internet การรับส่งข้อมูลทาง Internet และการใช้งานสำหรับติดต่อสื่อสาร เช่น MSM, Facebook, Twister, YouTube, Webboard, e-mail ของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง